Пусанська зустріч Дональда Трампа і Сі Цзіньпіна 2025 року: політико-правовий аналіз між прагматизмом і геополітичною безвідповідальністю

Віктор БЕДЬ,
Науково-дослідний інститут стратегічних та політико-правових досліджень Карпатського університету імені Августина Волошина

м. Ужгород,
30 жовтня 2025 р.

Анонс

Стаття присвячена аналізу політико-правових аспектів зустрічі президента США Дональда Трампа та голови Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіна, що відбулася 30 жовтня 2025 року в місті Пусан (Південна Корея) під час саміту APEC. Автор розглядає зміст і результати переговорів, окреслює їхній вплив на глобальну безпеку, а також виявляє брак стратегічного бачення у політиці наддержав. Дослідження демонструє, що попри економічні

домовленості, зустріч не сприяла формуванню нової архітектури міжнародної безпеки, а стала прикладом геополітичного прагматизму без належної політичної відповідальності.

Ключові слова: Пусанська зустріч, Дональд Трамп, Сі Цзіньпін, США, Китай, APEC-2025, політико-правовий аналіз, міжнародна безпека, геополітика, війна в Україні, Тайвань, Північна Корея, глобальні виклики, морально-правова відповідальність держав.

Abstract

The article presents a political and legal analysis of the meeting between U.S. President Donald Trump and Chinese President Xi Jinping, held on October 30, 2025, in Busan, Republic of Korea, during the APEC Summit. The author examines the content and outcomes of the talks, their implications for global security, and highlights the lack of strategic vision on the part of the world's leading powers. The study argues that, despite temporary economic agreements, the meeting failed to strengthen the architecture of international security and became an example of geopolitical pragmatism devoid of genuine political responsibility.

Keywords: Busan meeting, Donald Trump, Xi Jinping, United States, China, APEC 2025, political and legal analysis, international security, geopolitics, Ukraine war, Taiwan, North Korea, global challenges, moral and legal responsibility of states.

Вступ

Кінець жовтня 2025 року позначився низкою масштабних міжнародних криз: триває війна Російської Федерації проти України, загострюється ситуація в Тайванській протоці, зростають ядерні ризики з боку Москви та Північної Кореї, продовжується воєнне протистояння між Ізраїлем і Палестиною, а також активізуються кібератаки на критичну інфраструктуру США та Європейського Союзу.

У цих умовах зустріч президента США Дональда Трампа та голови Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіна, що відбулася 30 жовтня 2025 року в місті Пусан (Південна Корея), викликала очікування на можливий глобальний поворот — своєрідну «нову Ялту» або принаймні початок відповідального діалогу між двома найвпливовішими державами світу на рівні їхніх нинішніх політичних лідерів [1].

Проте результати цієї зустрічі засвідчили протилежне: ключові стратегічні виклики залишилися поза змістовним обговоренням, а сама подія набула форми вузькоекономічної двосторонньої домовленості, яка, попри зовнішню гучність, не має потенціалу істотно вплинути на архітектуру міжнародної безпеки.

Фактичний зміст переговорів

За офіційними повідомленнями [2], переговори між президентом США Дональдом Трампом та головою Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіном тривали близько двох годин і не входили до формальної програми саміту APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) — Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва.

Зустріч проходила у закритому форматі без залучення офіційних делегацій APEC, що свідчить про її двосторонній і тактичний характер, спрямований передусім на пом'якшення торговельно-економічної напруги між двома наддержавами.

Ключовими питаннями стали:

- торговельні обмеження та митна політика — США утримуються від запровадження нових 100-відсоткових мит на китайський імпорт, а Китай у відповідь — від аналогічних кроків проти американських товарів;
- експорт рідкісноземельних металів — Пекін погодився частково послабити квоти та обмеження на вивезення стратегічних елементів (неодим, літій, тантал, галій), критично важливих для виробництва мікрочипів, акумуляторів, високотехнологічної зброї та систем штучного інтелекту;
- боротьба з фентанілом — сторони домовилися про створення спільних перевірочних груп і про часткове відновлення співпраці між Китаєм і Управлінням із контролю за обігом наркотиків США (DEA), яке було фактично припинене після 2020 року;
- технологічні обмеження — обговорювалося часткове пом'якшення санкцій проти низки китайських компаній у сфері телекомунікацій і напівпровідників, зокрема у сфері китайських телекомунікаційних і напівпровідникових технологій, зокрема компаній Huawei (Huawei Technologies Co., Ltd.) та SMIC (Semiconductor Manufacturing International Corporation), у межах режиму контролю за критичними технологіями.

Водночас американська сторона заявила, що обговорювала із китайським лідером і питання війни в Україні — з формулюванням про «спільну роботу» над її завершенням. Проте жодної публічної дорожньої карти, жодних конкретних зобов'язань або механізмів не було озвучено.

Ці перемовини фактично означають "тимчасове перемир'я" у торгівельній війні між Сполученими Штатами Америки (США) та Китайської Народної Республіки (КНР), яке триватиме принаймні до 2026 року [3]. Для Вашингтона це — спосіб стабілізувати економіку напередодні проміжних виборів до Конгресу США у листопаді 2026 року, результати яких традиційно визначають рівень підтримки чинної адміністрації, та стримати інфляцію, спричинену митною ескалацією і порушеннями глобальних ланцюгів постачання. Для Пекіна — можливість послабити зовнішній тиск, утримати стабільність юаня та уникнути подальшої технологічної ізоляції.

Утім, попри зовнішню дипломатичну ввічливість, сторони залишаються на протилежних позиціях у стратегічних питаннях — безпеки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, контролю за технологіями подвійного призначення та ставлення до російсько-української війни.

Попри оптимістичну риторику лідерів — Дональд Трамп охарактеризував досягнуті домовленості як «чудову новину для світової економіки», а Сі Цзіньпін назвав їх «позитивним сигналом стабільності» [4] — зміст переговорів мав виключно тактичний характер.

Йшлося не про стратегічний прорив у системі міжнародних відносин, а про взаємну тимчасову економічну паузу, вигідну обом державам у короткостроковій перспективі.

По суті, сторони досягли компромісу лише у питаннях торгівлі, залишивши поза увагою ключові геополітичні виклики — від війни Російської Федерації проти України та ядерних загроз з боку Москви й Пхеньяна до триваючого політичного й військового протистояння на Близькому Сході між Ізраїлем і Палестиною.

Не стали предметом обговорення і питання екологічної безпеки, які нині перебувають у центрі уваги наукової спільноти, екологічних організацій та системи ООН.

Ігноровані питання глобальної безпеки

Жодна із ключових міжнародних тем не стала предметом змістовної дискусії під час зустрічі.

Війна в Україні. За власними словами Дональд Трамп, під час зустрічі з Сі Цзіньпін обговорювалася можливість спільної роботи щодо завершення війни Російської Федерації проти України. Однак офіційних зобов'язань, дорожніх карт чи конкретних механізмів допомоги не оприлюднено. Китай формально зберігає «нейтралітет», хоча залишається одним із найбільших покупців російської нафти, що підтримує воєнну економіку Москви.

Тайвань та Південно-Китайське море. Не було жодних публічних заяв щодо деескалації, створення кризових механізмів або оновлення статусу острова Тайвань. Напередодні зустрічі Китай провів масштабні військові навчання поблизу Тайваню, що свідчить про збереження напруги.

Ядерна загроза — Росія та Північна Корея (КНДР). Російська Федерація продовжує розвивати свій ядерний потенціал і застосовувати гібридні засоби впливу — але в публічному порядку денному зустрічі це питання не отримало суттєвого відгуку. Північна Корея (КНДР) здійснила новий пуск балістичних ракет 22 жовтня 2025 року, тобто приблизно за тиждень до зустрічі політичних лідерів США та Китаю. Однак питання північнокорейської ядерної загрози залишилося поза змістовним обговоренням.

Кліматична політика та енергетична безпека. Хоча теми глобального потепління, скорочення викидів і енергетичної трансформації традиційно входять до порядку денного самітів APEC, у підсумкових заявах вони не були згадані. Це — дивовижно, враховуючи масштаб кліматичних викликів.

В цілому, лідери США і Китаю залишили поза фокусом системні міжнародні виклики, що визначають безпекову ситуацію XXI століття: повномасштабну війну Росії проти України, проксі-конфлікти й гібридну Третю світову війну, кібератаки, інформаційні маніпуляції, послаблення норм міжнародного права та нехтування правами людини.

Політико-правовий контекст: між прагматизмом і безвідповідальністю

У міжнародно-правовій площині зустріч не створила нових механізмів співпраці. Ні «спільної заяви про невтручання у регіональні конфлікти», ні «дорожньої карти стабільності» не було підписано. Згідно з коментарями Reuters та The Guardian, обидві сторони свідомо уникали формальних зобов'язань, щоб залишити простір для маневру [2][4].

Це свідчить про тенденцію до деградації міжнародної договірної культури: великі держави дедалі частіше обмежуються політичними деклараціями без правового оформлення. Такий

підхід суперечить принципам, закріпленим у Статуті ООН і Віденській конвенції про право міжнародних договорів (1969 р.), які вимагають сумлінного виконання міжнародних зобов'язань (pacta sunt servanda/угоди мають виконуватися).

У результаті Пусанська зустріч продемонструвала розрив між геополітичною реальністю та правовими інститутами, що мають забезпечувати глобальну стабільність. Замість створення «механізму колективної відповідальності» наддержави залишилися у площині комерційного прагматизму.

Глобальний вимір: економіка без етики

Короткостроковий ефект переговорів проявився у зростанні біржових індексів — Nasdaq +1,8 %, Shanghai Composite +2,1 % [7]. Проте економічний оптимізм не компенсує політичну порожнечу.

Відмова від стратегічних рішень на тлі багатополюсного протистояння створює ефект «глобальної анархії», коли економічна вигода превалює над етичними й правовими нормами.

З правової точки зору, така ситуація підриває принцип міжнародної відповідальності держав (Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, 2001/Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння, 2001 р.), адже відсутність спільних рішень фактично заохочує агресорів і порушників міжнародного права.

Особливо це стосується Російської Федерації, яка використовує так звану нейтральність Китаю для обходу санкцій та отримання ресурсів, зокрема енергетичних і технологічних [8].

Висновки

Зустріч у Пусані мала вузькоекономічний характер і не створила жодних механізмів для врегулювання глобальних конфліктів.

Відсутність спільної позиції США і КНР щодо війни в Україні, Тайваню та ядерних загроз засвідчує кризу міжнародного лідерства.

Правові наслідки зводяться до констатації: великі держави дедалі частіше ухиляються від договірних форм відповідальності, що веде до ослаблення міжнародного права.

Економічна стабілізація після зустрічі є тимчасовою; без політичних і правових гарантій будь-яке «торговельне перемир'я» не має довготривалої цінності.

Україна та світова спільнота мають робити висновки: без колективної архітектури безпеки, заснованої на праві та відповідальності держав, світова система знову рухається до епохи силового хаосу та розширення війни у світі.

Таким чином, Пусанська зустріч 2025 року стала яскравим прикладом геополітичної безвідповідальності нинішніх політичних лідерів надпотужних держав — передусім Сполучених Штатів Америки та Китайської Народної Республіки — у правових формах, що мали би бути проявом цивілізованого діалогу.

Вона засвідчила, що у XXI столітті глобальний мир неможливо забезпечити лише економічними компромісами чи короткостроковими домовленостями. Сучасний світ гостро потребує нової морально-правової культури міжнародних відносин, у центрі якої мають стояти не вузькі інтереси окремих політиків, політичних угруповань чи кланів, а тим більше — тоталітарних і антидемократичних режимів або окремих держав, а політична воля, відповідальність і здатність великих держав діяти спільно — в інтересах людства, миру та міжнародної справедливості.

Список використаних джерел

1. Politico. Trump to meet with Xi in Busan amid rising global tensions. – 23 October 2025. URL: https://www.politico.com/news/2025/10/23/trump-to-meet-with-xi-thursday-00620586 (дата доступу: 30.10.2025).
2. Reuters. Trump, Xi agree temporary trade truce at APEC summit in Busan. – 30 October 2025. URL: https://www.reuters.com/world/china/looming-trump-xi-meeting-revives-hope-us-china-trade-truce-2025-10-29 (дата доступу: 30.10.2025).
3. CNBC. US, China halt tariff escalation through 2026 following Busan talks. – 30 October 2025.
   URL: https://www.cnbc.com/2025/10/30/us-china-busan-meeting-tariffs.html
   (дата доступу: 30.10.2025).
4. The Guardian. Trump and Xi strike economic pause but avoid global conflicts at Busan meeting. – 30 October 2025. URL:
   https://www.theguardian.com/world/live/2025/oct/30/donald-trump-xi-jinping-meeting-live-updates (дата доступу: 30.10.2025).
5. APEC Ministers Press for Stronger Innovation and Connectivity to Safeguard Growth. Gyeongju, Republic of Korea | 30 October 2025. URL:
   https://www.apec.org/press/listings/news-releases
   (дата доступу: 30.10.2025)
6. Associated Press (AP News). Trump–Xi meeting in Busan: Key takeaways from the summit. – 30 October 2025. URL: https://www.aljazeera.com/news/2025/10/30/trump-xi-meeting-in-busan-key-takeaways-from-the-summit (дата доступу: 30.10.2025)
7. Bloomberg. Trump says meeting with Xi yielded fentanyl tariff cut to 10% and rare-earth export pause. – 30 October 2025. URL: https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-10-30/trump-says-amazing-meeting-with-xi-yielded-fentanyl-tariff-cut (дата доступу: 30.10.2025)
8. Reuters. China refiner Yulong boosts Russian oil imports after sanctions, sources say. – 28 October 2025. URL: https://www.reuters.com/business/energy/china-refiner-yulong-boosts-russian-oil-imports-after-sanctions-sources-say-2025-10-28 (дата доступу: 30.10.2025).